

Skolelederens beretning

til generalforsamlingen den 25. april 2023

Friskolens fornemmeste opgave er dannelse og atter dannelse. Selv om vi som friskole hele tiden har talt Roma midt i mod, så sniger læringsmålene og hele den styrende tilgang, som knytter sig til konkurrencestaten sig ind i vores bevidsthed som en gærende most. Kast blot et blik på de undervisningsmaterialer og undervisningsportaler, som skolen anvender, så afslører det en dyb forankring i at lære på instrumentel vis. Vi skal derfor **VILLE** dannelsen, som er en erfarings- og læringsproces, der **IKKE** er bundet op på at skulle lære noget bestemt. Dannelse skal forstås som den proces, hvor man overskrider sin egen verden og involverer sig med en større verden. Dannelse er derfor et begreb, der rækker ud over skolen og handler om, hvordan man begår sig i alle livets sammenhænge. For mig går dannelse og almen dannelse hånd i hånd, da vi anvender den almene dannelse aktivt i den fagopdelte undervisning: nemlig i mødet med det faglige stof, der åbner verden.

Ser vi nærmere på skolens faste traditioner, så fornemmer vi hvordan dannelsesprocessen får rig mulighed for at blomstre, måske fordi vi tit i de sammenhænge glemmer os selv og bare er nærværende i nuet. Morgensang, fortælling, emneuger, fastelavnsfest, krybbespil, Lucia, store og lille musical blot for at nævne nogle eksempler. Det er i det samvær vi især oplever en verden, som rækker ud over os selv.

Heldigvis har vi siden sidste generalforsamling kunnet gennemføre de mange traditioner vi har på stedet og i flere sammenhænge med en twist af lidt nyt. Vi evaluerer løbende de forskellige arrangementer og vil naturligvis justere tingene i forbindelse med planlægningen af det kommende skoleår.

Vi har en fælleslejr til Sletten i slutningen af maj og det glæder vi os rigtig meget til. Som en del af den røde tråd mellem skolen og børnehaven har Fuglereden været på koloni med to overnatninger i Bittenhus. Jeg tror aldrig jeg har set en medarbejder- og børnegruppe så fyldt af energi og glæde, som da de kom hjem fra en meget vellykket koloni. Her var skabt nye venskaber, selvværdet og erfaringsdannelsen var vokset i børnene og forældrene oplevede måske helt usete evner hos deres børn i kraft af de mange nye fortællinger, der kom om det enkelte barn. Forhåbentlig kan vi som skole drage nytte af den fortælling fra Fuglereden, at det var fællesskabsfølelsen og oplevelserne, som var i fokus og ikke antallet af nætter.

Dannelsesbegrebet er meget tydeligt den røde tråd mellem Fuglerede, Spiren, Forspiren og skolen. Den frie leg, som får lov at fylde i børnenes hverdag, har en kæmpe værdi i sig selv. Det er så vigtigt, at børnene får lov at lege, uden at skulle have et læringsudbytte, for den instrumentaliserede tilgang dræber glæden og skaber en frygt for om man nogensinde gør det godt nok. Og her har vi som skole et ansvar for at sætte børnene fri, så de erfarer alt det der findes i verden, som har værdi i sig selv.

Vores nye bus, det rullende klasselokale, er også med til at skabe en rød tråd på tværs af den samlede organisation. Der er rift om bussen og den bruges i alle afdelinger. Som noget nyt skal vores Forspire have 2 faste dage, hvor de kører af sted på tur, så Jeanette har haft travlt med at gøre vores rullende lokale klar til Forspiren. Indskolingen bruger bussen meget til ture ud af huset, som en del af emneundervisningen, så lysten til at inddrage bussen som et pædagogisk afsæt er stadig stigende. Det er tydeligt, at fortællingen om de muligheder vi har som skole og børnehave med en bus er med til at skabe en øget interesse. Vi får rigtig mange henvendelser i løbet af året, og må ofte skrive de interesserede på venteliste, da det tit er Fuglereden og de i forvejen fyldte klasser der er efterspørgsel på.

Sprog og dannelse hænger også sammen og sproget er derfor et fælles fokuspunkt i dette skoleår. Grundtvig skrev engang: "Ordet skaber, hvad det nævner." Med ordene og sproget skaber vi en livsverden for os selv og hinanden, så derfor skal vi tænke over hvordan vi bruger sproget og hvilke ord vi bruger om hinanden. Vi kan både vokse og visne i mødet med hinanden, hvis ikke vi træder varsomt.

Med min nysgerrige og undersøgende tilgang til, hvad sprog er og hvad det betyder, at vi mennesker har et sprog, kan jeg ikke lade være med at påpege, at det psykologiske sprog også i skoleregi har overlejet det pædagogiske sprog. Men hvad gør det ved os, at det psykologiske sprog og psykologiseringen har fået så voldsom et tag i os alle, da det for mig at se gennemsyrrer vores samfund og vores tilgang til livet.? Vi lever i "en mærk-efter-kultur", som i sin oprindelse var et vigtigt aspekt at være opmærksom på, men efterhånden er kørt helt af sporet. Vi er så optaget af at mærke efter, at det i stedet for mod indgyder modløshed og mistrivsel. Så **Giv os skolen tilbage**, så vi kan løse vores fornemmeste pædagogiske dannelsesopgave.

For når man går psykologisk til værks, er der en grundlæggende måde at tænke på: nemlig at mistrivslen knytter sig til det enkelte barn, der mistrives, og at vi må ændre barnet eller den unge for at fjerne mistrivslen. Det er naturligvis relevant i nogle tilfælde. Men for langt de fleste er den pædagogiske tænkning langt mere frugtbar, fordi man ikke kun arbejder med børnene, men med betingelserne for deres liv. Med det pædagogiske afsæt ser vi børnene i en verden sammen med andre og i fællesskaber, som der skal arbejdes med. For mig at se er det alt afgørende, at børnene og de unge også selv bliver opmærksomme på den verden, de er en del af. Men det kræver at vi i fællesskab får vores tanker om børn og unges liv sendt i en anden retning end den her psykologiserende tænkning. Ingen kan holde til en tilgang til livet, hvor man skal arbejde med sit indre, og hvor problemet er inde i os selv. Børn og unge skal rettes ud imod den verden, de er en del af. Den pædagogiske opgave består kort sagt i at skabe en verden, som det er værd at rette sig ud imod." Vi skal indgyde børn og de unge mennesker mod til at møde livets storme. Ingen har lovet os at livet er en dans på roser, for al erfaring viser at livets pris er både modgang og medgang. Og heldigvis for det.

Til sidst en stor tak til jer fantastiske medarbejdere, hvor alle jer nytilkomne bare er gledet ind i den frie skoles ånd, ikke mindst takket været den gamle stabs utrolige evne til at tage godt i mod nye. Så endnu engang velkommen til Ditte L i Fuglereden, Jette på kontoret, Ole, Birgitte, Mie og Tanja i lærerstaben. Ferritslev Friskole ville ikke sprudle af entusiasme og lyst til at skabe en fantastisk skole for store og små uden alle jer.

Tak til Bent, vores nuværende tilsynsførende, for de mange pædagogiske samtaler vi har haft om, hvorfor det er så vigtigt at holde fast i dannelsen og vigtigheden i at kunne formulere det grundtvig koldske ind i den pædagogiske praksis i 2023.

Tak til jer forældre for den store opbakning til skolen og skolens arrangementer. Vi glæder os til at se jer på arbejdsdagen den 12. maj, hvor vi skal luge ukrudt og svinge malerpenslerne sammen.

Også en stor tak til bestyrelsen for at skabe gode rammer. Gitte og jeg har været meget glad for at vi har fået påbegyndt en tradition med værdibaserede drøftelser på bestyrelsesmøderne. Også tak til dig Mads fordi du påtog dig opgaven som formand, men også en stor tak for de mange inspirerende pædagogiske samtaler om dannelse osv. vi to har haft i de sidste to år.

Til sidst tak til Gitte og Didde for jeres store indsats i ledelsens maskinrum – det gør bare hverdagen så meget sjovere.

Henriette, skoleleder